

Persbericht

PB99-185
21 juli 1999
9.30 uur

Voor de overheid profiteert van hoge economische groei in 1998

Het nationaal beschikbaar inkomen van Nederland bedraagt 665 miljard gulden in 1998, dat is een toename van 5,2% in vergelijking met 1997. De overheid kent de hoogste inkomensgroei (+8,8%); mede hierdoor is het overheidstekort in 1998 gedaald tot 0,8% van het bruto binnenlands product (BBP).

Ons land heeft in 1998 een economische groei gerealiseerd van 3,7%. Dit betekent een voortzetting van de hoge groeicijfers in de afgelopen jaren. De hoge economische groei heeft ook geleid tot een forse toename van de werkgelegenheid (+2,7%). Dit blijkt uit de Nationale Rekeningen van het CBS.

Overheid heeft baat bij economisch hoogtij

Het beschikbaar inkomen van de overheid neemt in 1998 veel meer toe (+8,8%) dan het totale beschikbaar inkomen van Nederland (+5,2%). De inkomensgroei van huishoudens blijft met 4,4% iets achter bij het nationale totaal, terwijl het inkomen van ondernemingen slechts 2,4% toeneemt.

Het beschikbaar inkomen van de overheid neemt vooral toe door een forse stijging van de BTW-ontvangsten, de BPM-ontvangsten op de aankoop van nieuwe auto's, de overdrachtsbelasting op de aankoop van huizen, en de sociale verzekeringspremies. Tegelijkertijd blijven de rentelasten en de sociale uitkeringen vrijwel stabiel. De overheid heeft daarmee sterk geprofiteerd van de voorspoedige economische ontwikkeling. Het extra inkomen is deels gebruikt voor een tekortreductie. Ten opzichte van 1997 neemt het overheidstekort met 0,4%-punt af, en komt in 1998 uit op 0,8% van het bruto binnenlands product.

Ondernemingen zagen hun beschikbaar inkomen in 1998 relatief weinig stijgen. Vooral het inkomen van financiële instellingen bleef achter, met een stijging van 0,5%. Toch hebben de ondernemingen hun vermogenspositie nog weten te versterken met 30 miljard gulden. Dit bedrag is onder andere gebruikt voor directe investeringen in het buitenland.

CBS-Persdienst

Postbus 4000
2270 JM Voorburg
tel. (070) 337 58 16
fax (070) 337 59 71
E-mail:
persdienst@cbs.nl

Het CBS
is een dienst van
het Ministerie van
Economische Zaken

Bij de huishoudens gaat de waardeinstijging van de consumptieve bestedingen uit boven die van het beschikbaar inkomen. Als gevolg hiervan daalden de besparingen met ruim 3 miljard gulden.

Continuering hoge economische groei

De volumetoename van het bruto binnenlands product (BBP) is met 3,7% een fractie lager dan in 1997 (+3,8%). Daarmee is de economische groei voor het derde achtereenvolgende jaar uitgekomen op meer dan 3%. De vorige keer dat onze economie een dergelijke periode van gestage groei te zien heeft gegeven was in het begin van de jaren zeventig, net voor de eerste oliecrisis. De toename van de Nederlandse bedrijvigheid ligt in de afgelopen jaren ook ruim boven het groeipercentage in de Europese Unie als geheel: gemiddeld 1,2 %-punt per jaar hoger.

Consumptiegroei hoog ondanks beperkte inkomensgroei

De volumetoename van de consumptie door huishoudens is in 1998 met 4,1% fors hoger dan in 1997 (+2,6%). Daarmee wordt de lichte afvlakking van de groei van de investeringen meer dan gecompenseerd. Terwijl in 1997 de economische groei nog voornamelijk gedragen werd door de uitvoer, heeft in 1998 de consumptie het voortouw genomen. De extra consumptie door huishoudens is mede gefinancierd door een voortdurende groei van de hypothecaire kredietverlening.

In 1998 is vooral de consumptie van computers en telecommunicatiediensten gestegen, en in iets mindere mate die van auto's en meubels. De consumptie van vlees en veeteeltproducten is daarentegen in 1998 gedaald, mede onder invloed van de varkenspest en de "gekke-koeien"-ziekte.

Forse toename arbeidsvolume werknemers

De werkgelegenheid, gemeten in arbeidsjaren, stijgt in 1998 met 2,7%. Het arbeidsvolume van werknemers is met 160 duizend arbeidsjaren toegenomen, ofwel met 3,1%. De meeste bedrijfstakken kenden een forse toename van het aantal werknemers. Zoals de laatste jaren gebruikelijk, springen de automatiseringsbedrijven en de uitzendbureaus er duidelijk boven uit. Zo is het personeelsbestand van automatiseringsbedrijven sinds 1995 bijna verdubbeld, van 52 duizend naar 91 duizend arbeidsjaren. Bij de uitzendbureaus vlakt de groei van het aantal arbeidsjaren wel enigszins af tot 9% in 1998, in vergelijking met groeivoeten van 13% en 21% in de jaren 1997 en 1996.

Het aantal werknemers is in 1998 afgenomen in onder andere de elektrotechniek (-3,5%), de chemie (-2,3%), de energie- en waterleidingbedrijven (-2,6%), en defensie (-3,5%). De twee laatstgenoemde bedrijfstakken kennen al langere tijd een daling van het aantal werknemers, defensie zelfs al meer dan tien jaar.

Prijzen worden gedrukt door daling invoerprijzen

Gezien de hoge economische bedrijvigheid is de prijsontwikkeling gematigd te noemen, met een toename van de BBP-deflator van 1,9% in 1998. Dit is een fractie lager dan in 1997 (+2,0%). Deze vrij bescheiden toename is vooral te danken aan een daling van prijzen op de wereldmarkt, waardoor de prijzen van de ingevoerde goederen en diensten in 1998 gemiddeld 1,5% lager uitvallen dan in 1997.

Technische toelichting

Het beschikbaar inkomen is het inkomen na belastingen, uitkeringen en dergelijke. Het is het inkomen dat beschikbaar is voor consumptieve bestedingen en investeringen.

De economische groei wordt afgemeten aan de volumegroei van het bruto binnenlands product (BBP). Het BBP komt overeen met het inkomen dat in het Nederlandse productieproces wordt gevormd. De volumegroei geeft de ontwikkeling weer exclusief prijsveranderingen.

De verandering in de BBP-deflator is gelijk aan het gewogen gemiddelde van de prijsmutatie van de bestanddelen van het bruto binnenlands product. De ontwikkeling van de BBP-deflator wordt tegenwoordig vaak gebruikt als richtlijn voor de ruimte voor de groei van een aantal overheidsbestedingen. De prijsstijging van het BBP is niet hetzelfde als de stijging van de consumentenprijsindex (CPI). De prijsontwikkeling van het BBP omvat naast de prijsontwikkeling van de gezinsconsumptie ook die van de in- en uitvoer, de investeringen en de overheidsconsumptie.

Bij de verklaring van de groei op basis van de consumptie, de investeringen, de uitvoer en de voorraadveranderingen zijn in dit persbericht de toenames van die bestedingscategorieën exclusief het deel dat wordt ingevoerd (zie tabel "samenstelling van de economische groei").

De werkgelegenheid of het arbeidsvolume wordt in dit persbericht weergegeven in arbeidsjaren. Een arbeidsjaar komt overeen met de gemiddelde contractuele arbeidsduur van een voltijdbaan op jaarbasis in de betreffende bedrijfsgroep. Personen die niet gedurende het gehele jaar een volledige werkkring hebben gehad, tellen daarbij slechts mee voor het aantal (gedeelten van) dagen dat de werkkring voor hen bestond.

Noot voor de redactie

Voor achtergrondinformatie over dit onderwerp kunt u contact opnemen met het hoofd van de sector Nationale Rekeningen van het Centraal Bureau voor de Statistiek in Voorburg, dr. Steven Keuning, telefoonnummer (070) 337 48 23. Buiten kantooruren bereikbaar op telefoonnummer (020) 646 15 24.

Overige informatie kunt u verkrijgen bij de persdienst, telefoonnummer (070) 337 58 16.

Kerngegevens over de Nederlandse economie

	1996	1997*	1998*
	volumemutatie in %		
Binnenlands product (bruto, marktprijzen)	3,0	3,8	3,7
Arbeidsvolume werknemers en zelfstandigen	2,5	2,8	2,7
Consumptieve bestedingen	2,5	2,9	3,9
huishoudens	4,0	2,6	4,1
overheid	-0,4	3,3	3,3
Investerings in vaste activa	6,3	5,9	5,2
Uitvoer	4,6	9,0	6,4
Invoer	4,4	9,0	7,7
Nationaal inkomen (netto, marktprijzen)	1,7	5,4	3,5
	in % van het BBP		
Vorderingentekort van de overheid	1,8	1,2	0,8

Bron: CBS

* Voorlopige cijfers

Samenstelling van de economische groei

	1996	1997*	1998*
	in procentpunten van de volumegroei van het BBP		
Uitvoer	1,1	2,0	1,3
Consumptieve bestedingen	1,3	1,3	2,0
huishoudens	1,4	0,6	1,2
overheid	-0,1	0,7	0,8
Investerings in vaste activa	0,8	0,5	0,4
Veranderingen in voorraden	-0,2	0,0	0,0
Bruto binnenlands product (BBP)	3,0	3,8	3,7

Bron: CBS

* Voorlopige cijfers

Beschikbaar (nationaal) inkomen

	1996	1997*	1998*
	mld gld		
Totaal	587,2	631,7	664,8
vennootschappen	74,0	88,5	90,6
overheid	146,1	158,6	172,5
huishoudens	367,1	384,6	401,7
	mutaties in %		
Totaal	3,3	7,6	5,2
vennootschappen	-12,0	19,5	2,4
overheid	8,6	8,5	8,8
huishoudens	5,0	4,8	4,4

Bron: CBS

* Voorlopige cijfers